

NAANTALIN MUSIIKKIOPISTON

OPETUSSUUNNITELMA (2021)

www.naantali.fi/musiikkiopisto

TAITEEN PERUSOPETUKSEN MUSIIKIN LAAJA OPPIMÄÄRÄ

1. JOHDANTO (OPH-2068-2017: 11)
 - 1.1 TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJA OPPIMÄÄRÄ
 - 1.2 NAANTALIN MUSIIKKIOPISTON TOIMINTA-AJATUS
 - 1.3 OPPIMISKÄSITYS- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ
 - 1.4 OPETUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN
 - 1.5 OPETUSSUUNNITELMAN JATKUVA KEHITTÄMINEN
 - 1.6 TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPINTOJEN RAKENNE
 - 1.7 OPINTOKOKONAISUUDET JA NIIDEN LASKENNALLISET LAAJUUDET

2. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS (OPH-2068-2017: 11.1)
 - 2.1 MUSIIKKILEIKKIKOULU
 - 2.2 SOITINVALMENNUS

3. MUSIIKIN PERUSOPINNOT (OPH-2068-2017: 11.2)
 - 3.1 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET
 - 3.2 OPPILAAT
 - 3.3 OPPIAINEET JA OPINTO-OHJELMA
 - 3.4 OPINTOJEN LAAJUUS
 - 3.5 OPETUSMÄÄRÄT
 - 3.6 ARVIOINTI (OPH-2068-2017: 6)
 - 3.7 OPINTOTASOT JA TODISTUKSET SEKÄ NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

4. MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT (OPH-2068-2017: 11.3)
 - 4.1 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET
 - 4.2 OPPILAAT
 - 4.3 OPPIAINEET JA OPINTO-OHJELMA
 - 4.4 OPETUSMÄÄRÄT
 - 4.5 PÄÄTTÖTODISTUS JA SIIHEN MERKITTÄVÄT TIEDOT
 - 4.6 ARVIOINTI
 - 4.7 LISÄOPETUS

5. AIKUISTEN MUSIIKIN OPETUS (OPH-2068-2017: 11.4)
 - 5.1 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET
 - 5.2 OPPILAAT
 - 5.3 OPPIAINEET JA OPINTO-OHJELMA
 - 5.4 TODISTUKSET JA ARVIOINTI
 - 5.5 AVOIMEN OPINTO-OHJELMAN OPETUS

6. TYÖTAVAT, ARVIOINTI JA YKSILÖLLISTÄMINEN MUSIIKIN OPETUKSESSA
 - 6.1 TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA (OPH-2068-2017: 11.5)
 - 6.2 OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKIN OPETUKSESSA (OPH-2068-2017: 11.6)
 - 6.3 OPPIMÄÄRÄN JA OPETUKSEN YKSILÖLLISTÄMINEN (OPH-2068-2017: 5)
 - 6.4 OPISKELUSUUNNITELMAN LAATIMINEN OMAN OPETTAJAN KANSSA
 - 6.5 OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN

7. AIEMPIEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN JA OPPILASVALINTA

8. YHTEISTYÖ, TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI
 - 8.1 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA
 - 8.2 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA
 - 8.3 OMAN ALUEEN KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN
 - 8.4 ITSEARVIOINTI

9. OPISKELUPAIKAN JATKUMISEEN LIITTYVIÄ PERIAATTEITA

10. NAANTALIN MUSIIKKIOPISTON ARVOT (OPH-2068-2017: 2.2)

1. JOHDANTO

1.1 TAITEEN PERUSOPETUKSEN MUSIIKIN LAAJA OPPIMÄÄRÄ

Taiteen perusopetus on osa yleissivistävää koulutusta ja sitä ohjaa laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta. Tämä opetussuunnitelma on voimassa 1.8.2018 alkaen.

Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa. Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa laajan oppimäärän opintonsa aloittaneet oppilaat voivat suorittaa opintojaan vanhojen ja kumottujen määräysten mukaan laadittuja opetussuunnitelmia noudattaen enintään 31.7.2021 saakka. Näiden opetussuunnitelmien ja aiempien määräysten perustana on 29.4.2004 hyväksytty ja 1.8.2004 käyttöön otettu opetussuunnitelma, jota täydennettiin Naantalin koulutuslautakunnan 20.3.2012 hyväksymänä. Vuoden 2018 opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen antamien perusteiden mukaisesti (20.9.2017, OPH-2068-2017) ja otettu käyttöön 1.8.2018 alkaen Naantalin koulutuslautakunnan 22.5.2018 hyväksymänä siten, että taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintonsa 31.7.2018 jälkeen aloittavat oppilaat opiskelevat uuden opetussuunnitelman mukaan. Vuonna 2021 on edellistä opetussuunnitelmaa tarkistettu opintorakenteen ja opintojen valinnaisuuden osalta. Tämä vuonna 2021 tarkistettu opetussuunnitelma otetaan koulutuslautakunnan 11.5.2021 hyväksymänä käyttöön 1.8.2021 alkaen.

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla. Opetus tarjoaa siten myös valmiudet musiikin ammattiopintoihin. Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen opetuksen tulee sisältää seuraavat tavoitealueet:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

1.2 NAANTALIN MUSIIKKIOPISTON TOIMINTA-AJATUS (OPH-2068-2017: 1.3)

Naantalin Musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista ja monipuolista opetusta sekä on toiminta-alueellaan Naantalissa musiikin opetuksesta vastaava oppilaitos. Opetuksen perustana ovat klassinen traditio ja akustiset soittimet. Näistä syntyy erinomainen lähtökohta kaikelle musiikin opiskelulle ja harrastamiselle – myös pop ja jazz-musiikin, vanhan suomalaisen musiikkiperinteen sekä uusimman musiikkiteknologian alueilla. Musiikkiopistossa hankitut taidot ja tiedot ovat hyödynnettävissä osana hyvää harrastusta sekä monilla opiskelijoilla myös myöhemmissä opinnoissa eri opiskelualoilla.

Musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta sekä tarvittaessa muutakin alan koulutusta. Musiikkiopisto keskittyy lasten ja nuorten musiikkikasvatukseen, mutta se järjestää opetusta myös muille ikäryhmille. Musiikin harrastaminen edistää tutkimusten mukaan terveyttä ja hyvinvointia. Naantalin Musiikkiopisto luo toimialueensa asukkaille mahdollisuuksia henkisen hyvinvoinnin ja itsensä kehittämiseen. Tasa-arvoinen musiikkikasvatusjärjestelmä tukee persoonallisuuden kehittymistä, vahvistaa minäkuvaa, antaa tärkeitä elämänhallinnan välineitä sekä laaja-alaisia valmiuksia myös muilla aloilla kuin musiikki. Lisäksi musiikkiharrastus kehittää sosiaalisia taitoja, joita tarvitaan myös työelämässä. Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja on siten myös merkittävä syrjäytymisen ehkäisijä. Musiikki on kieli, joka yhdistää kansoja ja kulttuureja. Kansainvälistyvässä maailmassa nuoret tarvitsevat kielitaidon ohella monenlaisia valmiuksia, esimerkiksi hyviä viestintä- ja esiintymistaitoja.

Musiikkiopisto on alueellinen vetovoimatekijä, ja sillä on positiivinen vaikutus myös toiminta-alueensa imagoon. Tutkimusten mukaan perheissä arvostetaan lapsille ja nuorille tarjottavia laadukkaita harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia. Vision funktionaaliossa mielessä Naantalin Musiikkiopiston tarjoama korkeatasoinen opetus luo edellytykset musiikin elinikäiseen harrastamiseen ja antaa valmiudet musiikin ammattiopintoihin: ”Naantalin musiikkiopisto alueellisena musiikkioppilaitoksena antaa monipuolista ja laadukasta musiikkikoulutusta, jossa huomioidaan historiallisen kulttuuriperintömme ohella myös uudet innovaatiot”.

Naantalin Musiikkiopisto tuottaa konserttien ja tapahtumien lisäksi palveluita eri kohderyhmille, kuten kouluille, päiväkodeille, vanhusten palvelukeskuksille, musiikkijuhlille sekä toisille opetus- ja kulttuurialan toimijoille. Naantalin Musiikkiopistossa pyritään vaalimaan ja kehittämään kansallista musiikkikulttuuria ja ottamaan huomioon myös musiikkiopiston oman toiminta-alueen kulttuurihistoria. Opetuksessa huomioidaan johdonmukaisesti myös modernin tietotekniikan uusimmat innovaatiot. Naantalin Musiikkiopisto on merkittävä musiikkialan asiantuntija- ja palvelukeskus omalla toiminta-alueellaan.

1.3 OPPIMISKÄSITYS JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

Opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen toimija: hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti – sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omaan mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta (OPH, 2017:11).

Musiikinopiskelun tavoitteiden ja esiintymistottumuksen saavuttamiseksi säännöllisesti toistuvat musiikkitilaisuudet, musiikki-illat, oppilaskonsertit jne. kuuluvat oppilaitoksen työvuoden ohjelmaan. On suositeltavaa, että oppilaat harrastavat musiikin kuuntelua ja osallistuvat erilaisiin konsertteihin kuulijoina. Solististen oppiaineiden lisäksi oppilaat valitsevat tässä opetussuunnitelmassa esitetyllä tavalla täydentäviä ja valinnaisia opintoja. Tämä tukee oppilaslähtöisyyttä ja rohkaisee oppilaita asettamaan omia oppimistavoitteita sekä tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Opintojen edetessä oppilaita ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Musiikkiopisto noudattaa toiminnassaan ylläpitäjän hyväksymää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Oppilaitoksen arvot on eritelty erikseen tässä opetussuunnitelmassa (luku 10).

Musiikin instrumenttiopetus järjestetään yksilöopetuksena, ryhmäopetuksena, yhteismusisointina tai tarvittaessa muulla vastaavalla tavalla. Oppilaitos varautuu mahdollisuuteen järjestää opetusta etäopetuksena tilanteen sitä edellyttäessä. Musiikin varhaisopinnot järjestetään ryhmäopetuksena.

Musiikin perusteiden opinnoilla ja yhteismusisoinnilla vahvistetaan oppilaiden instrumenttitaitoja ja tuetaan sosiaalisten ja keskinäisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Yhteismusisointi on osa instrumenttiopintoja. Oppilaalle valitaan hänen taitojaan parhaiten kehittävä yhteismusisoinnin muoto.

Lukuvuositainen opiskelusuunnitelma toimii oppilaan oppimistavoitteiden asettamisen, oppimisen seurannan ja arvioinnin tukena. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka suunnittelun koordinoinnista vastaa hänen instrumenttiopettajansa (ks. luku 6.4)

Opettaja pitää kirjaa oppilaan osallistumisesta opetukseen. Tällä osoitetaan myös opetuksen toteuttamiskerrat. Opettajat käyttävät sähköistä päiväkirjaa Wilmassa, johon merkitään vastaavat tiedot kuin aiemmin paperimuodossa olleisiin päiväkirjoihin ja opintokirjoihin myös ohjelmisto- ja opintosuoritusmerkinnät mukaan lukien.

Kanslian osalta oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet sekä muut suoritukset kirjataan musiikkiopiston oppilashallinto-ohjelmaan. Edellä mainittu mahdollistaa oppilaan opintojen etenemisen seuraamisen ja tukee jokaisella opintojen jatkosuunnittelua.

Sivuinstrumentin opinnot voivat olla lyhytkestoisia pienryhmille järjestettävää opetusta tai koko lukuvuoden jatkuvaa henkilökohtaista opetusta. Saadakseen henkilökohtaista sivuinstrumentin opetusta pitää oppilaalla lähtökohtaisesti olla jo pääaineen toisen opintojakson (F) sekä vastaavat musiikin perusteiden opinnot suoritettuina. Sivuinstrumenttiopintoihin kohdistuvien tuntiresurssien ollessa hyvin rajalliset voidaan tällaisia opinto-oikeuksia myöntää hyvin harvoille uusille hakijoille lukuvuosittain.

1.4 OPETUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Opetussuunnitelman laatiminen Naantalin Musiikkiopistossa aloitettiin lokakuussa 2017 siten, että lokakuun 2017 ja tammikuun 2018 välisenä aikana opettajat suunnittelivat uutta opetussuunnitelmaa ja sen sisältöä omissa työryhmissään. Opetussuunnitelman rakenne-ehdotus esiteltiin tammikuussa 2018, minkä jälkeen opettajat kokosivat omien oppiaineidensa sisältöjä uusien tavoitteiden mukaisesti. Kootut materiaalit olivat suunnitelman eri etenemisvaiheissa esillä koko musiikkiopiston henkilöstölle. Opetussuunnitelmaa esiteltiin maaliskuussa 2018 myös musiikkiopiston oppilaiden, heidän huoltajiensa, toisten musiikkiopistojen ja Naantalin koulujen edustajille. Kokoavana ohjausryhmänä on toiminut musiikkiopiston kollegio, jonka jäsenet ovat työskennelleet itsenäisesti sekä myös yhdessä kevätlukukaudella ja syyslukukaudella 2020 kooten materiaalia keväällä 2021 tehtävään opetussuunnitelman täydentämiseen kahden vuoden jälkeen. Tämän opetussuunnitelman rakenne perustuu aiemmin mainittuihin taiteen perusopetusta koskeviin opetussuunnitelman perusteisiin sekä sen mukaisesti laadittuun vuoden 2018 opetussuunnitelmaan. Vuonna 2021 tehdyissä täydennyksissä on täsmennetty opetussuunnitelman käsitteitä ja rakennetta siten että opetussuunnitelma olisi mahdollisimman selkeä ja helppolukuinen myös sähköisenä versiona. Suunnittelussa ja opetussuunnitelman laadinnassa on haluttu huomioida paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset ja toimintaympäristömme erityispiirteet (OPH-2068-2017: 1.2). Opetussuunnitelmaa on tarkistettu ja täydennetty edellä mainitulla tavalla toukokuussa 2021.

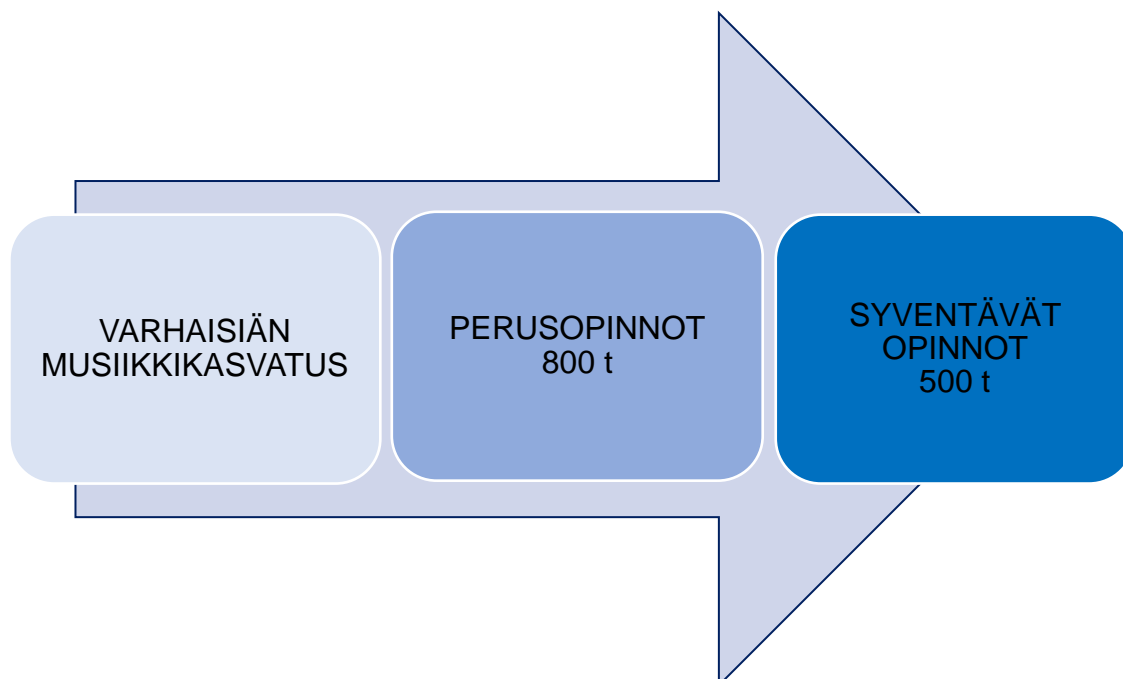
1.5 OPETUSSUUNNITELMAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Oppilaitoksen opetussuunnitelman kehittäminen on jatkuva prosessi, jossa edelleen kehittäminen palvelee koko oppilaitosyhteisöä, tukee ja mahdollistaa tavoitteiden asettamista, saavuttamista ja niiden toteutumisen arviointia. Valtakunnallisten yhteistyömuotojen ohella on erityisen merkittävää OPH:n ja taideyliopiston (Sibelius-Akatemia) tuottamat mahdollisuudet jatkuvassa kehittämistyössä. Osana opetuksen jatkuvaa kehittämistyötä on sisäinen arviointi, joka kehittää myös oppilaan oppimisen edellytyksiä ja edistää kehitys- ja suunnittelutyötä (ks. luku 8.4). Vuonna 2018 käyttöön otettua uutta opetussuunnitelmaa on täydennetty 2021. Ulkomaisista musiikkioppilaitosjärjestelmistä saatujen kokemusten vaihtaminen ja hyödyntäminen on osa opetustyön kehittämistä myös opintojen yhtenäistämässä ja kansainvälisen vertailukelpoisuuden lisäämisessä.

1.6 TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPINTOJEN RAKENNE

Laki taiteen perusopetuksesta 1§ (21.8.1998/633) määrittelee taiteen perusopetuksen olevan tavoitteellista tasolta toiselle etenevää, ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Opetus antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua kyseisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa.

Taiteen perusopetuksen musiikin laaja oppimäärä muodostaa opintokokonaisuuden, jonka oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopinnot osuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen osuus 500 tuntia. Varhaisiän opinnot eivät vähennä taiteen perusopetuksen opetustuntimäärää. Musiikkioppilaitoksissa johdantona perusopinnoille on varhaisiän musiikkikasvatus. Siihen osallistuminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä perusopintojen aloittamiselle.

Opinnot etenevät musiikkioppilaitoksissa tasolta toiselle seuraavasti:

- **musiikin varhaiskasvatus**
- mahdolliset soitinvalmennusryhmät
- **musiikin perustason opinnot**
- **syventävät opinnot** (päättötodistus)

Perusopintojen tarkoituksena on keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävissä opinnoissa valinnaiset opinnot määrittyvät valitun suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti oppilaan laatiessa yhdessä oman pääaineensa opettajan kanssa henkilökohtaisen suunnitelman opintojensa kokonaisuudesta. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintojen laajentaminen tai painottaminen. Valinnaisia opintoja järjestetään musiikkiopiston lukuvuosittaisen opetustarjonnan mukaisesti.

OPINTOTASO	PÄÄAINE	MUUT OPINNOT		
Musiikkiyliopisto A		Yhteiset	Valinnaiset	Täydentävät
Musiikkiyliopisto tai amk A B C				
C (500 vt)	PÄÄAINEEN OPINNOT D	MUPE D	MUSHIS D SOINNUTUS D VP-SÄESTYS D TEEMAPERIODI D MUSIIKKITEKNOLOGIA MUSIIKIN KIRJOITTAMINEN D KAMARIMUSIIKKI D LAULU G / S-INSTR G	ks. valinnaiset opinnot
D				
	↑			
PERUSTASON OPINNOT (800 vt) E	PÄÄAINEEN OPINNOT E	MUSHIS E MUPE E		SIVUINSTR G MUSTEKNOLOGIA G
F	PÄÄAINEEN OPINNOT F	MUPE F		
G	PÄÄAINEEN OPINNOT G	MUPE G		
VARHAISIÄN OPINNOT H				↑ SOITINVALMENNUS (tarvittaessa voi jatkua perustason opinnoissa)
I	MUSKARI			

Syventävät opinnot

Esimerkkejä eri mahdollisuuksista opintojen suunnittelussa ja niiden laskennallisista laajuuksista

1. Yhteissoittopainotteinen suuntautumisvaihtoehto
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - kamarimusiikki D (70)
 - teemaperiodien opinnot D (70) tai esim. musiikin historia D (70)
 - lopputyö: esim. kamarimusiikkikonsertti (10)
2. Monimuotoinen suuntautumisvaihtoehto
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - teemaperiodien opinnot D (70)
 - musiikin historia D (70)
 - lopputyö: esim. monipuolinen esitys taitojen karttumisesta (10)
3. Monimuotoinen suuntautumisvaihtoehto
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - mahdollinen sivuaine (kaksivuotinen) instrumentti G, laulu G (70)
 - musiikin historia D (70)
 - lopputyö: esim. monipuolinen esitys taitojen karttumisesta (10)
4. Instrumenttipainotteinen suuntautumisvaihtoehto (esim. ammattiopintoihin tähtäävät opinnot)
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - soinnutus D (70)
 - kamarimusiikki (kaksivuotinen) D (70)
 - lopputyö: esim. oma konsertti (10)
5. Säveltämistä painottava suuntautumisvaihtoehto
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - soinnutus D (70)
 - musiikin kirjoittaminen D (70)
 - lopputyö: esim. omien teosten esitys (10)
6. Musiikki-improvisaatiota painottava suuntautumisvaihtoehto
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - vapaa säestys (piano) D * (70)
 - musiikin historia D (70)
 - lopputyö: esim. improvisaatiota ja vapaata säestystä yhdistelevä esitys (10)
7. Musiikkiteknologiaa painottava suuntautumisvaihtoehto
 - **instrumenttiopinnot D** (280)
 - **musiikin perusteet D** (70)
 - musiikkiteknologia D * (70)
 - musiikin historia D (70)
 - lopputyö: esim. musiikkiteknologiaa hyödyntävä esitys (10)

*) lähtökohtaisesti kahden vuoden omat opintojaksot.

Syventävissä opinnoissa on kaikilla yhteisesti valittuna pääaineen ja musiikin perusteiden D-opintojaksot. Yhteismusisointi on aina tärkeä ja säännöllinen osa opintoja. Nämä ovat siten myös laskennallisesti mukana instrumenttiopinnot D:n osalta. Pääaineella tarkoitetaan vastaavia pääaineisia instrumentti-, laulu-, musiikkiteknologia- tai tähän soveltuvia musiikin hahmottamisaineiden opintoja. Valinnaisista opinnoista valitaan eri opintojaksot siten että opintojen laajuus ja tavoitteet täyttyvät sekä näiden osaamista yhdistetään syventävien opintojen opinnäytteessä. Suunnitelma laaditaan ja kirjataan oman opettajan kanssa opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Musiikkiopiston opetussuunnitelmassa opintojen laajuudet on kuvattu laskennallisina laajuuksina. Oppilaiden henkilökohtaiset valmiudet, kiinnostuksen kohteet ja lopputyön sisältö vaikuttavat syventävien opintojen opintokokonaisuuksien toteutuviin tuntimääriin käytännössä.

HENKILÖKOHTAISEN OPISKELUSUUNNITELMAN LAATIMINEN SYVENTÄVISSÄ OPINNOISSA

Syventäviin opintoihin siirryttäessä oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma valittaessa ja suunniteltaessa alkavia syventäviä opintoja. **Musiikin perusteet D** kuuluu lähtökohtaisesti syventävissä opinnoissa kaikilla ensimmäisen vuoden opiskelusuunnitelmaan, mikäli musiikin perusteet D-opintojaksoa ei ole suoritettu jo aiemmin. Valinnaisten ryhmämuotoisten oppiaineiden osalta tulee huomioida ajankohdat, jolloin ko. opetusta toteutetaan sekä edellytykset ryhmän muodostumiselle. Tällöin esim. seuraavan lukuvuoden teemaperiodiopinnoista valittaessa tulee aina olla tiedossa valittavan opintojakson sisältö ja laajuus myös seuraavan lukuvuoden teemaperiodin osalta ennen kuin se kirjataan omaan opiskelusuunnitelmaan. Edellisen sekä myös lopputyön vuoksi on tärkeää että syventäviin opintoihin siirryttäessä oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

LOPPUTYÖ

Valittu aihe ja toteutustapa kirjataan edellä mainitulla tavalla suunnitelmaan, jonka rehtori vahvistaa. Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä syvennettyyn osaamiseen. Oppilas voi halutessaan tehdä hyvinkin laajan lopputyön, mutta se voi olla myös pienimuotoinen työ. Lopputyön sisällöt, tavoitteet ja toteutustapa tulee määrittellä syventävissä opinnoissa ensimmäisen lukuvuoden aikana oppilaan itselleen asettamat oppimistavoitteet huomioiden.

Lopputyön tavoitteena on tuoda esille oppilaan vahvuuksia ja yksilöllistä erityisosaamista. Lopputyö suositellaan toteutettavaksi opintojen loppuvaiheessa, mutta se on perustellusta syystä mahdollista toteuttaa jo aiemminkin.

Esimerkkejä musiikin laajan oppimäärän lopputöistä, joissa yhdistyy syventävissä opinnoissa hankittu musiikillinen osaaminen:

"Itse toteutettu konsertti: isomman kokonaisuuden esittäminen, kappaleiden taustoihin perehtyminen, käsiohjelman valmistaminen ja/tai suullinen esittely sekä konsertin informaatiomateriaalin laatiminen"

"Konsertti on mahdollista toteuttaa myös yhteislopputyönä mikäli oppilaat ovat valinneet yhteissoiton osaksi lopputyötä. Esim. kahden tai useamman konsertin sarja ja saman ohjelman esittäminen mahdollisimman laajalle kuulijakunnalle eri paikoissa"

"konsertin valmisteluprosessi ja sen kuvaus kirjallisena tuotoksena"

"yhteismusisointiin painottuva esitys"

"eri taiteenlajeja ja niiden ilmaisukeinoja yhdistävä projekti"

"Tallennettujen esiintymisten sarja sekä niiden harjoittelu- ja esiintymispäiväkirja"

"Oppilaan oman kiinnostuksen kohteen mukaan valittu teema ja teeman mukaisen oman ohjelmiston kerääminen, kappaleiden äänittäminen ja päiväkirja (esim. aiheeseen liittyvistä konserttikäynneistä), aiheeseen liittyvään musiikkiin tutustuminen ja sen taustan opiskelu ja osaamisen osoittaminen. "

"Kokoelma omia musiikillisia tuotoksia syventävien opintojen ajalta: esitysten tallenteita, sävellyksiä, sovituksia ja äänityksiä."

PERUSTASON OPINNOT

Oma opettaja laatii oppilaan kanssa vuosittain opiskelusuunnitelman yhdessä asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja aina vähintään siten että opintojen laajuus ja tavoitteet täyttyvät. Yhteissoittotoiminnot ovat aina tärkeä osa perustason opintoja.

OPINTOJEN KIRJAAMINEN JA LYHENTEET

Opinnoista on käytetty seuraavia lyhenteitä opintosuorituksia tallennettaessa tai opintojen rakennetta kuvattaessa:

KAMU D

kyseessä on oma kamarimusiikin opintokokonaisuus, joka on valittavissa osana syventäviä opintoja

MUPE

musiikin perusteet

MUSHIS

musiikin historiaa, nykyaikaa sekä teosanalyysiä käsittelevä oppiaine

MUSKIR

musiikin kirjoittamiseen ja sävellykseen liittyvä oppiaine

MUSTEK

musiikkiteknologia

ORKESTERI

kamarimusiikkiryhtyä laajempi kokoonpano

S-INSTR

sivuinstrumentti (jokin soitin tai laulu)

SOITINVALMENNUS

opintoihin valmentavaa opetusta, joka etenee ensisijaisesti soittimen valmennusryhminä tai yhteissoittoryhminä (bändikoulu)

SOINNUTUS

harmoniaopin opintojakso

TANSSI

opintosuoritus OPS:n ohjeiden ja sisältöjen mukaisesti silloin kun ko. opetusta on tarjolla

TEEMAPERIODI

lukuvuosittain vaihteleva syventäviin opintoihin liitettävissä oleva opintojakso

VP-SÄESTYS

vapaa säestys, piano tai kitara

Opintosisällöt ja niiden tavoitteet on määritelty tämän opetussuunnitelman liiteosassa oppiaineittain. Opetustarjonta saattaa vaihdella eri lukuvuosina, minkä vuoksi on tärkeää, että oppilaat laativat keväisin seuraavaa lukuvuotta koskevan opiskelusuunnitelman yhdessä oman opettajansa kanssa. Nämä suunnitelmat hyväksytetään rehtorilla. Opiskelusuunnitelman laatiminen on tärkeää kaikissa opiskeluvaiheissa ja aivan erityisen merkittävä syventävissä opinnoissa ja niiden lopputyön ennakkosuunnittelussa (ks. luvut 3.2 ja 6.4). Opintojaksoissa – erityisesti syventävissä opinnoissa – on tarvittaessa mahdollista hyödyntää soveltuvin osin luento- tai opetusmateriaaleja etäyhteyksin.

Tässä opetussuunnitelmassa opintotasot on merkitty kirjaimin tasolta toiselle etenevässä tavoitteellisessa opintorakenteessa. Taideyliopiston (musiikkiyliopisto, Sibelius-Akatemia) ja aiemman musiikkiopistotason (syventävät opinnot 1.8.2018 alkaen) käyttämät kirjaimet opintotasoista (A, B, C ja D) saavat loogisen jatkon perusopinnoissa (D, C, E, F ja G). Myös perusopinnoissa – tai tarvittaessa jo varhaiskasvatuksen ikäryhmissä, mm. soitinvalmennuksessa – voidaan myös käyttää tasokuvauksissa kirjainmerkintöjä (H ja I). Nämä kuvaukset ovat musiikin opetuslalla tuttuja: esimerkiksi Sibelius-Akatemian diplomitutkinto on jo 1980-luvulla kuvattu A-tutkintona. Myös tätä alempana olevat tutkinnot esim. B-, C- ja D-tutkinnot, ”kurssitutkinnot” ja ”tasosuoritukset” ovat yleisesti tunnettuja niihin sisältyvien tasojen, ohjelmistojen sekä erityisesti opintotasojen hierarkkisen rakenteen osalta.

Kootusti koko rakenne voidaan esittää seuraavasti opintosuoritusten vaatimusten ja opintotason osalta suoritettaessa opintojaksot C tai D

A (taideyliopisto, musiikkiyliopisto, esim. Sibelius-Akatemia)

B (taideyliopisto, musiikkiyliopisto, Sibelius-Akatemia tai ammattikorkeakoulu)

C (taideyliopisto, musiikkiyliopisto Sibelius-Akatemia, ammattikorkeakoulu tai musiikkiopisto)

Näitä edeltävät opinnot voidaan suorittaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan musiikin oppimäärän alalla

Opetussuunnitelmassa tasolta toiselle eteneminen kuvataan kirjaimin seuraavasti:

- opintotaso **D** (syventävät opinnot)
- opintotaso **E** (perustason kolmas opintotaso, aiempi pt 3)
- opintotaso **F** (perustason toinen opintotaso, aiempi pt 2)
- opintotaso **G** (perustason ensimmäinen opintotaso, aiempi pt 1)

Opintorakenne kuvaa selkeästi tasolta toiselle etenemisen. Siinä on huomioitu myös mahdollisuus viedä opintoja eteenpäin ammatilliselle tasolle saakka silloin, kun oppilaan omat tavoitteet ja aiemmat opinnot sen mahdollistavat. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla. (OPH-2068-2017: 11)

Musiikkiopistossa hankitut taidot ja tiedot ovat hyödynnettävissä osana hyvää harrastusta. Niistä on usein hyötyä myös myöhemmissä opinnoissa eri opiskelualoilla. Laajemmin ajatellen opinnot tukevat ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Tutkimusten mukaan musiikin opiskelu kehittää monia taitoja ja tukee mm. kielten ja matemaattisten taitojen kehittymistä. Näin ollen musiikkiharrastus on tukena myös oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä. (OPH-2068-2017: 11.2, 11.3)

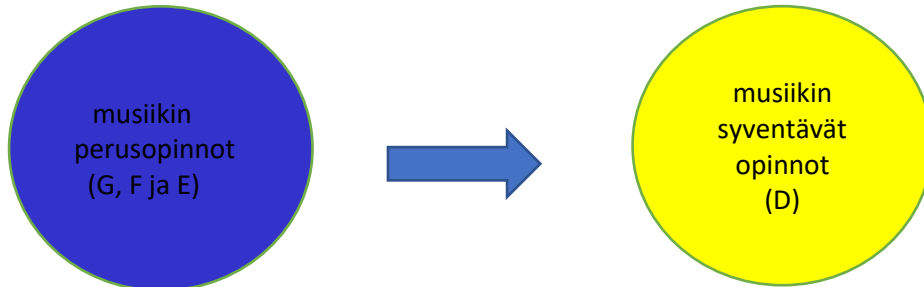
Varhaisiän musiikkikasvatus toimii osaltaan myös johdantojaksona myöhemmille opinnoille. Opetusta voidaan toteuttaa osana perusopetusta tai pääsääntöisesti alle 7-vuotiaille suunnatussa varhaisiän musiikkikasvatuksessa soitinvalmennuksena. Tällöin näitä opintotasoa voidaan tarvittaessa kirjata seuraavasti:

- opintotaso **H** (soitinvalmennus integroituna osaksi perusopintoja tai varhaisiän musiikkikasvatusta)
- opintotaso **I** (varhaisiän musiikkikasvatuksen opinnot)

Aikuisten opintojen osalta (ks. luku 5.) tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin musiikin perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa. Opetuksen tehtävänä on kehittää musiikillisia valmiuksia sekä antaa mahdollisuus yhteismusisointiin.

1.7 OPINTOKOKONAISUUDET JA NIIDEN LASKENNALLISET LAAJUUDET

Seuraavassa esiteltyjä perusopintoja edeltää useilla valmentavat opinnot varhaisiän musiikkikasvatuksessa ja soitinvalmennuksessa. Näiden laskennallinen laajuus on 30 – 90 tuntia. Edellä mainittua ei lasketa mukaan seuraavassa esitettyjen opintokokonaisuuksien muodostumisiin.

Opintokokonaisuus G

- musiikin iloa, musiikin alkeiden ja perusteiden omaksumista *Giocosò!*
- laskennallinen laajuus 200 – 250 tuntia
- osa opetuksesta voi toteutua myös valmennusopetuksena
- tavoitteena instrumenttiopinnoissa ja musiikin perusteissa perustaitojen oppimista ja niiden hallintaa.

Instrumentti- ja lauluopinnot

Oppilas

- oppii oman instrumenttinsa perushallintaa ja löytää itselleen luontevan soitto- tai lauluasennon
- oppii nuotinlukua ja harjoittelee myös kuulonvaraista soittamista
- ymmärtää kotiharjoittelun, omista nuoteista sekä instrumentista huolehtimisen merkityksen
- oppii palautteen myönteisen merkityksen uusien taitojen oppimisessa
- kiinnostuu musiikin kuuntelemisesta
- saa kokemuksia esiintymistilanteista sekä yhteissoitosta

Musiikin perusteet

Oppilas

- oppii lukemaan nuotteja ja saa valmiuksia kirjoittaa musiikkia nuotein
- saa valmiuksia tehdä omaa musiikkia opittuja taitoja hyödyntäen
- tutustuu yleisimpiin musiikkitermeihin
- osaa yhdistää opittuja taitoja omissa instrumenttiopinnoissa

Opintokokonaisuus F

- musiikin voimaa ja lisää perustaitojen hallintaa *La Forza di musica!*
- laskennallinen laajuus 200 – 250 tuntia
- tavoitteena instrumenttiopinnoissa ja musiikin perusteissa tähän opintokokonaisuuteen liittyvää oppimista ja taitojen hallintaa.

Instrumentti- ja lauluopinnot

Oppilas

- oppii oman instrumenttinsa perushallintaa ja nuotinlukutaitoa
- saa kokemuksia yhteismusisoinnista, improvisoinnista ja oman musiikin tekemisestä
- oppii itsearvioimisen ja vertaispalautteen taitoja
- oppii kehittämään harjoittelutaitoja sekä huomioimaan myös kuulon suojaamisen taitoja

Musiikin perusteet

Oppilas

- oppii yhdistelemään ja hahmottamaan erilaisia melodia- ja rytmikuvioita
- tutustuu intervaleihin ja sointujen käsitteisiin
- saa edelleen valmiuksia oman musiikin tekemiseen ja musiikki-improvisaatioon

Opintokokonaisuus E

- omaa musiikillista ilmaisua ja kehittyviä musiikillisia taitoja *Espressivo della musica!*
- laskennallinen laajuus 300 – 400 tuntia
- taitojen oppimista ja niiden kehittämistä kohti syventäviä opintoja

Instrumentti- ja lauluopinnot

Oppilas

- oppii hahmottamaan erilaisten teosten rakenteita ja niiden tulkintamahdollisuuksia
- saa taitoja solistisiin valmiuksiin, yhteissoittoon ja esiintymistilanteisiin liittyen
- osaa luoda itselleen vakiintuneita ja hyviä harjoittelukäytäntöjä
- oppii kehittämään edellytyksiä jatkaa opintojaan kohti musiikin syventäviä opintoja

Musiikin perusteet ja musiikin historia

Oppilas

- osaa määritellä ja tunnistaa eri intervaleja sekä sointuja
- osaa soveltaa näitä taitoja omassa musiikin tekemisessä ja esityksissä
- saa valmiuksia myös musiikkiteknologiaan, jossa hyödynnetään näitä taitoja
- saa edelleen valmiuksia oman musiikin tekemiseen ja musiikki-improvisaatioon
- oppii tunnistamaan eri soittimia, musiikki aikakausien keskeisiä ilmiöitä ja teoksia
- hallitsee perusopintojen taidot, joiden avulla hänen on mahdollista siirtyä syventäviin opintoihin

Musiikin perusteet ja musiikin historia ovat tärkeä osa tätä opintotasoa, minkä johdosta MUPE E ja MUSHIS E ovat lähtökohtaisesti mukana jokaisella oppilaalla opiskelusuunnitelmassa, mikäli näiden opintojen valitsemiselle ei ole tiedossa esteitä osana omaa henkilökohtaista opintusuunnitelmaa.

Opintokokonaisuus D (syventävät opinnot)

- musiikin syventävissä opinnoissa opiskelijalla on mahdollista laajentaa ja syventää perustasolla omaksumiaan taitoja ja tietoja, jolloin opinnot muodostuvat perusopintojen tavoin instrumenttiopinnoista, musiikin perusteista ja muista musiikin hahmottamisaineista, yhteismusisoinnista ja lukuvuosittain tarkennettavista vallinnaisaineopinnoista
- laskennallinen laajuus 500 tuntia
- opintojen keskeisinä sisältöinä ovat opiskelijan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä eri musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien yhteistyötaitojen edistäminen.
- opintoihin sisältyy myös musiikin hahmottamistaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.
- opintoihin kuuluu joitain keskenään vaihtoehtoisia opintoja tai opintojen osia, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus suunnata opintojaan valitsemallaan tavalla musiikkiopiston sekä opetussuunnitelman tarjoamien vaihtoehtojen rajoissa
- valittavien opintojen tulee sisältää elementtejä kaikista valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa esitetyistä musiikin opetuksen tavoitealueista.
- oppilaan omien valintojen tekeminen korostuu syventäviin opintoihin siirryttäessä ja opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen soveltuvat työtavat tukevat hänen motivaatiotaan ja oppimistaan

Instrumentti- ja lauluopinnot

Opiskelija

- kehittää tulkintaansa ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painotusten mukaisesti
- saa kokemuksia yhteismusisoinnista, improvisoinnista ja oman musiikin tekemisestä
- käyttää musiikkia oman musiikillisen ilmaisun välineenä
- asettaa aktiivisesti itselleen ja opiskelulle tavoitteita sekä arvioi omaa edistymistään
- kehittää valmiuksia sovittaa ja improvisoida musiikkia osana musiikin esittämistä
- omaksuu taitoja käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia
- hahmottaa musiikin ilmaisukeinoja eri aikakausina ja suhteessa myös muihin taiteisiin
- voi valita myös opinnot, joiden avulla saa valmiudet musiikin ammatillisiin jatko-opintoihin

Musiikin hahmottamisaineet ja muut opintojaksot

Opiskelija

- oppii ymmärtämään ja hahmottamaan melodian ja harmonian yhteyttä myös käytännössä
- tutustuu säveltämiseen ja sovittamiseen osana omaa musiikillista ilmaisua
- harjaantuu erilaisten musiikin opetussovellusten käytössä
- osaa soveltaa musiikin rakenteeseen ja aikakauteen liittyvää hahmottamista sekä tulkintaa

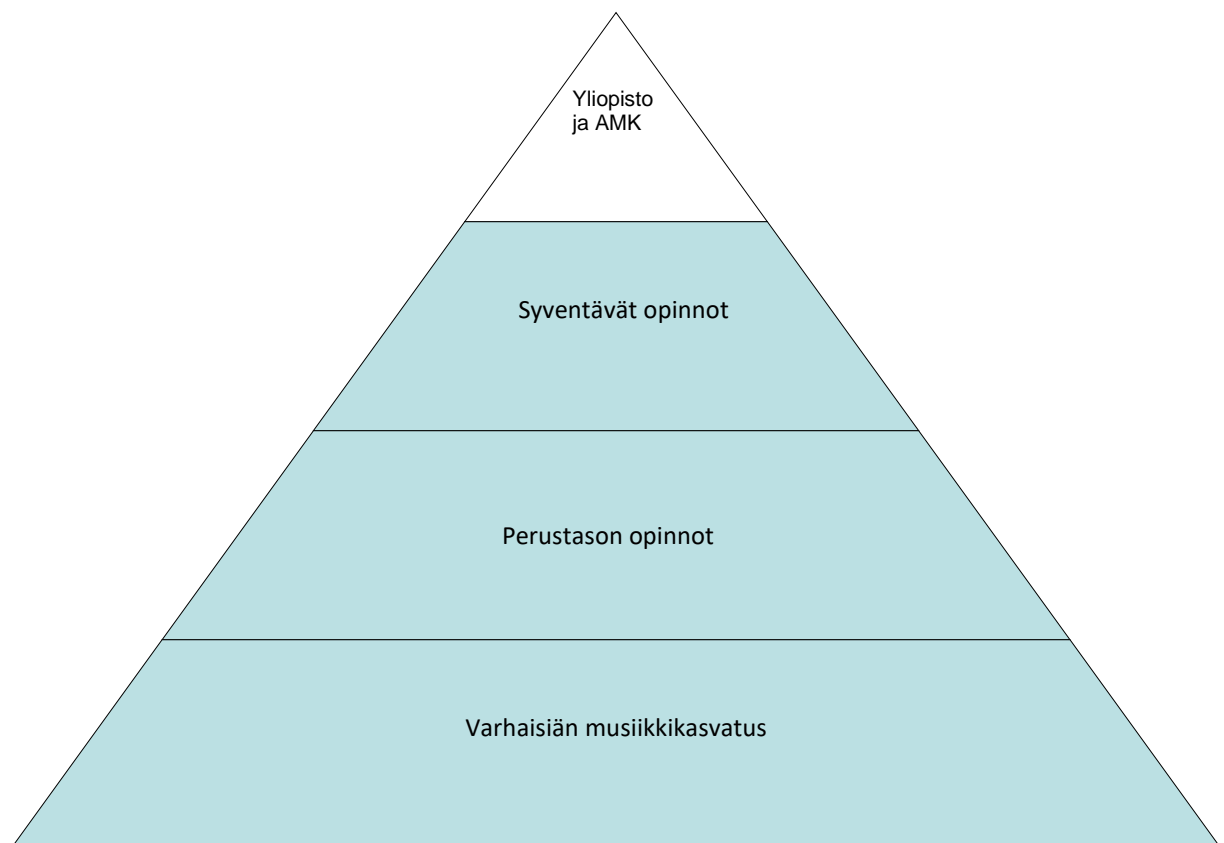
Oma opettaja suunnittelee yhdessä oppilaiden kanssa opintosuunnitelman siten että syventävät opinnot sisältävät seuraavat tavoitealueet:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen osuus on 800 ja syventävien osuus on 500 tuntia. Perusopetusta edeltävän varhaisiän musiikkikasvatukselle ei aseteta laskennallista laajuutta. Laskennallisen tunnin pituus on 45 minuuttia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa sitä, että oppilas saa opintokokonaisuudesta suoritusmerkinnän saavutettuaan opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suoritettuaan sen sisällöt. Laskennallinen laajuus ei ole sama kuin toteutuva opetus aika. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon oppilaan ikä, aiemmin hankitut tiedot ja taidot sekä käytettävät opetusmenetelmät. Musiikkia esitetään yksin tai ryhmässä läpi opintokokonaisuuksien. Esittämisen ja esiintymisen mahdollisuuksia tarjotaan säännöllisesti lukuvuosittain. Yhteismusisointitaitoja opiskellaan kullekin instrumentille ominaisella ja luonteenomaisella tavalla. Lisäksi käytettävissä ovat orkesteri- ja kamarimusiikkitoiminta, pianistien nelikätinen yhteissoitto, säestystoiminta, pienryhmäsoitto ja vapaan säestyksen opinnot. Orkesterisoitinta opiskelevat osallistuvat pääsääntöisesti orkesteritoimintaan.

Naantalin Musiikkiopiston antaman koulutuksen rakenne ja sen asema suhteessa korkeakouluopintoihin:

2. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS (OPH-2068-2017: 11.1)

2.1 MUSIIKKILEIKKIKOULU

TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voidaan integroida instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. Näin voidaan tarjota oppilaalle mahdollisuus kehittää taitojaan ja jatkaa opintojaan musiikkiopiston perustasolla, jos kyseessä olevan vuoden oppilasvalintamenettely sen oppilasmäärän osalta mahdollistaa.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteet:

- musiikinrakkauden herättäminen ja vaaliminen
- musiikillisten kykyjen ja valmiuksien kehittäminen seuraavilla alueilla:
 - kuuntelukyky ja musiikillinen muisti
 - äänenkäyttö ja laulutaito
 - rytmitaju
 - säveltaju
 - muototaju
 - harmoniataju
 - motoriikka
 - luova ilmaisu
- sosiaalisen ja emotionaalisen kehityksen tukeminen
- musiikillisen ja musikaalisen ilmaisutaidon kehittäminen sekä ohjaaminen tietoiseen musisointiin
- valmiuksien kehittäminen perustasolla suoritettavia opintoja varten

OPPILAAT

Musiikkileikkikoulussa opiskelevat pääsääntöisesti alle kouluikäiset lapset.

OPINTO-OHJELMA JA OPPIAINEET

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa käytettävät musiikilliset työtavat ovat laulaminen, soittaminen, liikkuminen, kuuntelu ja muu luova ilmaisu (taideintegraatio). Tunneilla tutustutaan nuotti- ja rytmioopin sekä säveltapailun alkeisiin leikin ja kokonaisvaltaisen kokemisen kautta.

OPETUSMÄÄRÄT

Opetusta on 30, 45 tai 60 minuuttia kerran viikossa. Syventävissä opinnoissa syventymiskohteen valinta vaikuttaa ko. oppiaineen opetusmäärän oppitunnin keston osalta. Lisäksi opetus laaditaan lähtökohtaisesti niin, että opetusryhmissä on 6–12 lasta.

2.2 SOITINVALMENNUS

Soitinvalmennuksesta on mahdollista edetä suoraan pääaineopintoihin oman opettajan arvioinnin mukaan ja muussa tapauksessa on edelleen mahdollisuus osallistua oppilasvalintaan. Soitinvalmennusta voidaan integroida osaksi varhaisiän musiikkikasvatusta tai perusopetusta. Soitinvalmennukseen otetaan oppilaksi pääsääntöisesti alle kouluikäisiä lapsia. Opiskeluaika soitinvalmennuksessa on enintään kolme vuotta, minkä jälkeen oppilaan on viimeistään pyrittävä perusasteelle. Soitinvalmennusta on mahdollista antaa sekä ryhmissä että yksilöopetuksena, mutta pääsääntöisesti sitä annetaan vähintään kahden tai kolmen oppilaan ryhmissä. Oppilaitoksessa on soitinvalmennusta myös kouluikäisille. Kouluikäisten soitinvalmennus on tarkoitettu pääsääntöisesti niille opiskelijoille, joille ei voida tarjota vielä varsinaista opiskelupaikkaa ja joilla kontakti henkilökohtaiseen instrumenttiin on ollut vähäinen. Soitinvalmennuksessa oppilas tutustuu yhteen tai useampaan soittimeen ja muodostaa käsityksen soittoharrastuksesta. Mahdollisille tuleville opinnoille pyritään luomaan hyvä pohja. Soitinvalmennuspaikkaa voidaan suositella lapselle, jolle ei voida vielä tarjota varsinaista oppilaspaikkaa. Soitinkarusellissa tutustutaan yhden lukuvuoden aikana useaan soittimeen. Musiikin valmentavaa opetusta voidaan tarvittaessa järjestää myös yhteistyössä koulujen kanssa. Soitinvalmennusoppilas voi täydentää opintojaan osallistumalla yhteismusisointiin. (ks. luku 3.2)

3. MUSIIKIN PERUSOPINNOT (OPH-2068-2017: 11.2)

3.1 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilasta musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjännitteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla mahdollisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua. Naantalissa Musiikkiopistossa toteuttavat opintokokonaisuudet on määritelty OPH:n opetussuunnitelman perusteiden (OPH-2068-2017) mukaisesti. Nämä opintokokonaisuudet ja niiden tavoitteet, sisällöt ja laajuus on esitelty seuraavassa. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta. Perusopintoihin voidaan sisällyttää opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti myös vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Tavoitteet:

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistöjä
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilalle tilaisuuksia tutustua musiikkitekologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan se osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään omaa musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opintoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmotustaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista. Naantalinnon Musiikkiopisto voi tarvittaessa myös laajentaa opintojen sisältöjä opetuksen tavoitteiden sekä oman toiminta-alueensa tarpeiden pohjalta.

3.2 OPPILAAT

Perusopinnoissa voivat opiskella henkilöt, jotka on hyväksytty oppilaitokseen koulutuslautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti ja joilla on edellytykset opiskella perusopinnoissa. Lisäksi opetukseen voidaan integroida – osana perusopetusta ja sen tavoitteita – opetusryhmissä annettavaa soitinvalmennusta. Soitinvalmennuksesta on mahdollista edetä suoraan pääaineopintoihin oman opettajan arvioinnin mukaan (ks. luku 2.2). Kouluikäisten soitinvalmennus on tarkoitettu pääsääntöisesti niille opiskelijoille, jotka ovat menestyneet pääsykokeissa muutoin erinomaisesti, mutta kontakti henkilökohtaiseen instrumenttiin on ollut vähäinen (ks. luku 7).

Perusopintojen opintokokonaisuuksien suorittamiseen oppilaalla on pääsääntöisesti aikaa sen lukuvuoden päättymiseen asti, jolloin hän täyttää 16 vuotta tai viimeistään yhdeksän vuoden kuluessa opintojen aloittamisesta. Laulua pääaineenaan opiskelevan on suoritettava oppimäärä viimeistään kuuden vuoden kuluessa. Oppilaalle annetaan musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot. Sen sisältö vastaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen opetuksen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisia opintokokonaisuuksia sekä opetushallituksen antamia määräyksiä. Vuosittain yhdessä oman opettajan kanssa laaditaan opiskelusuunnitelma. Siinä rohkaistaan oppilaita asettamaan omia oppimistavoitteita sekä tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Opintojen edetessä oppilaita ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan. Myös aikuisten opetuksen osalta opiskeluoikeus määritellään laaditun opetussuunnitelman mukaan (ks. luku 5). Opetus musiikkiopistossa on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää.

Saavutettuaan ja hallittuaan perusopintojen oppimäärän oppilas voi laajentaa tai painottaa opintojaan syventävissä opinnoissa musiikkiopistossa järjestettävän opetuksen mukaisesti.

Mikäli oppilas ei edellä mainitussa määräajassa ole suorittanut perustason opintoja, voi hän perustellusta syystä anoa lisää aikaa opinnoilleen. Oppilaan opinto-oikeuden jatkumisen päättymisestä on mainittu luvussa 6.

3.3 OPPIAINEET JA OPINTO-OHJELMA

Oppilaalla tulee olla solistinen tai muu pääaine, minkä lisäksi oppilas osallistuu opetusohjelman mukaisten musiikin perusteiden opetukseen. Saavutettuaan pääaineessaan riittävät valmiudet oppilas voi anoa oikeutta solistisen sivuaineen opiskeluun. Sivuaineen myöntämisen ensisijaisena perusteena pidetään tavoitteellisia opintoja ja pääaineen riittävää hallintaa (ks. luku 1.3). Oikeus opiskella urkujensoittoa pääaineena voidaan myöntää oppilaalle, jolla on riittävät valmiudet pianonsoitossa.

Yhteismusisointi on tärkeä osa pääaineen opintoja instrumentti- ja lauluopinnoissa kaikissa opiskeluvaiheissa.

Perustasolla voidaan opetusta tarvittaessa toteuttaa soitinvalmennusryhmin (2–5 opiskelijaa), mikäli kyseessä olevan vuoden oppilasvalintamenettely sen oppilasmäärän osalta mahdollistaa. Valmennusryhmä voi tarvittaessa toimia varhaiskasvatuksesta perustasolle johtavana opintoväylänä tai suoraan väylänä yksilöopetukseen musiikin perustasolla. Opiskelusuunnitelma voidaan tällöin laatia lukuvuodeksi kerrallaan.

Perustasolla voidaan antaa opetusta mahdollisuuksien mukaan seuraavissa oppiaineissa ja aineryhmissä, siten kuin opintojen rakennetta kuvaavassa luvussa (1.4) on aiemmin esitelty. Opetus voi sisältää mm. seuraavia oppiaineita:

- solistiset oppiaineet: puhallinsoitinten-, jousisoitinten-, lyömäsoitinten-, harpun-, pianon-, urkujen-, kitaran-, harmonikan- ja sähköisten soitinten soitto sekä laulu
- lisäksi seuraavat oppiaineet: musiikin perusteet ja muut musiikin hahmottamisaineet (esim. musiikin kirjoittaminen, sävellys, orkestraatio ja musiikin sovittaminen) musiikin historia, orkesterisoitto, orkesterinjohtaminen, säestys, kamarimusiikki sekä muu yhteismusisointi, vapaa säestys, improvisointi, musiikkiteknologia, kansanmusiikki ja soitinvalmennus
- eri oppiaineisiin liittyvät musiikin erikoisalojen opetus, kurssit, seminaarit projektit ja teemaperiodit.

3.4 OPINTOJEN LAAJUUS

Perusopintojen ja syventävien opintojen yhteenlasketun oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia. Laajuuden laskennallisena perusteena on tältä osin käytetty 45 minuutin pituisia oppitunteja. Oppimäärän laskennallinen laajuus ei merkitse annettavien oppituntien määrää (ks. luku 1.7). Opintojen rakenne on esitetty luvussa 1.6. Opetustoiminnassa on määritelty seuraavat opetusalueet:

- Varhaisiän opinnot
- Soitinvalmennus
- Perusopinnot
- Syventävät opinnot
- Aikuisten opinnot

Opetustoiminnassa pyritään huomioimaan seuraavat tavoite-alueet:

- mahdollisuus pitkäjänteiseen opiskeluun
- edellytysten luominen elinikäiselle harrastamiselle
- oppilaan henkisen kasvun, persoonallisuuden ja luovan ongelmaratkaisukyvyyn kehittämisen tukeminen
- oppilaan ohjaaminen taiteelliseen ajatteluun ja oman työn arviointiin
- vuorovaikutus opetus- ja kulttuurialan toimijoiden kanssa
- kansainvälisen yhteistyön edistäminen

Avoimen opinto-ohjelman opetus ei ole taiteen perusopetusta eikä se siten kuulu rahoituksellisesti valtionosuuden piiriin. Järjestettäessä avointa opinto-ohjelmaa ei opetuksen sisältö ole sidottu taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelmaan. Edellistä koskevat tiedot koottu erikseen lukuun 5.5.

3.5 OPETUSMÄÄRÄT

Oppilas saa opetusta solistisessa pääaineessa 30–60 minuuttia viikossa, ja solistisessa sivuaineessa pääsääntöisesti 30 minuuttia viikossa. Lisäksi yhteissoitto on tärkeä osa edellä mainittuja opintoja. Opintoihin kuuluu edellisen ohella myös opiskelusuunnitelmassa olevat muut oppiaineet. Musiikin hahmottamisaineiden opintoja voidaan tarvittaessa integroida osaksi pääaineen opintoja, mutta lähtökohtaisesti musiikin hahmottamisaineissa annetaan ryhmäopetusta 45–90 minuuttia viikossa sekä pääsääntöisesti ilman välivuosia. Yhteissoittotoimintaa järjestetään opinto-ohjelman mukaisesti viikoittain tai omina periodeina.

3.6 ARVIOINTI (OPH-2068-2017: 6)

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arvioinnin ja palautteen tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittymistä. Monipuoliseen sekä jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin. Oppilaalle pyritään tiedottamaan arvioinnin periaatteista.

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Oppiaineet ja opintokokonaisuudet arvioidaan seuraavasti:

perusopinnot E: hyväksytty tai uusittava

perusopinnot F: hyväksytty tai uusittava

perusopinnot G: hyväksytty tai uusittava

Todistukseen liitetään lyhyt sanallinen kuvaus oppilaan vahvuuksista.

Solistisissa aineissa arvioinnista vastaavat esitetyn ohjelmiston, sen teknisen sekä taiteellisen hallinnan osalta opiskelijan oma opettaja ja yksi musiikkiopiston opettajakollega. Solististen oppiaineiden ohjelmisto-osuuksissa lautakunnan vähimmäiskoko on siten kaksi arvioitsijaa. Asteikot ja prima vista-osuudet tai Vaccait, etydit ja muut vastaavat tekniset osiot voi myös oppilaan oma opettaja arvioida jo opitunnin yhteydessä. Näin varmistetaan, että oppilas hallitsee kyseiset osa-alueet.

Muissa kuin solistisissa oppiaineissa riittää, että oma opettaja arvioi suorituksen. Syventävissä opinnoissa voidaan perustellusta syystä sekä rehtorin päätöksellä käyttää laajempaa lautakuntaa arvioimaan opintojakson suorittaminen. Oppilas voi esittää oppilaslähtöisin tavoittein laaditun kokoavan ohjelmiston esim. muille oppilaille tai vaihtoehtoisesti musiikkiopiston julkisessa konsertissa. Edellisen ohella – mikäli oppilas itse niin toivoo ja rehtori katsoo että ko. ajankohdan osalta saadaan tarvittava lautakunta koolle – voi oppilas myös suorittaa ja esittää ko. opintotason suoritukseen liittyvän esityksen ainoastaan lautakunnalle.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota aiemmin mainittuihin arvioinnin kohteisiin sekä oppilaan omaan itsearviointiin ja tavoitteiden asettamiseen. Opintojakson suorituksen sanallisen arvioinnin tiivistelmä myös tallennetaan sähköiseen opintosuoritusrekisteriin ja myöhemmin opintokokonaisuuden todistukseen liitetään lyhyt sanallinen kuvaus oppilaan vahvuuksista.

Oppilaita rohkaistaan luovaan ilmaisuun ja omien teosten ja musiikki-improvisaatioiden luomiseen. Myös omista tavoitteista lähtevä aktiivinen esiintyminen musiikkiopiston konserteissa toteuttaa monia opetussuunnitelman tavoitteita ja tukee mm. konserttikasvatuksellisia tavoitteita.

Muutoksenhaku

Kun oppilas saa tiedon arvioinnista voi hän kahden kuukauden kuluessa pyytää arvioinnin suorittanutta opettajaa tai opettajia uusimaan arvioinnin. Jos oppilas on tyytymätön uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, oppilas voi pyytää arviointiin oikaisua rehtorilta. Arvioinnin oikaisua koskevaan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

3.7 OPINTOTASOT JA TODISTUKSET SEKÄ NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Solististen aineiden tai muiden pääaineiden opinnot jakautuvat harjoiteltavan ohjelmiston sekä oppiaineen sisällön ja vaikeusasteen mukaan tasoihin, joita on laulussa kaksi (F ja G) ja muissa solistisissa aineissa kolme (G, F ja E).

Tasolta toiselle siirrytään esittämällä ko. lukuvuoden aikana osa harjoitellusta ohjelmistosta. (ks. opetussuunnitelman liiteosa). Kyseessä olevan opintojakson hallinta voidaan osoittaa seuraavilla tavoilla:

- esitys konsertissa tai luokkakonsertissa
- olosuhteiden niin edellyttäessä myös ääni- tai videotallennetta voidaan käyttää

Asteikot ja prima vista-osuudet tai Vaccait, etydit ja muut vastaavat tekniset osiot arvioi sekä kirjaa oma opettaja oppitunnin yhteydessä silloin kun ne suoritetaan ja arvioidaan oman opettajan toimesta. Näin varmistetaan, että oppilas hallitsee kyseiset osa-alueet. (ks. luku 3.6)

Musiikin perusteiden opinnot jakautuvat kolmeen tasoon (G, F ja E). Tarvittaessa voidaan perustaa musiikin perusteiden valmennusryhmiä. Musiikin historian opinnot muodostavat yhden opintojakson osana perustason opintoja.

Musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen saamiseksi on suoritettava pääaineen opintokokonaisuus E, vastaavat musiikin perusteiden ja historian opinnot, mikäli perustellusta syystä ei ole toisin opiskelusuunnitelmaan kirjattu.

Tasojen (G, F ja E) lähtökohtana (aiemmat pt 1, pt 2 ja pt 3) ovat Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton aiemmat tasosuoritusohjeistukset. Näiden ohella suositellaan seurattavaksi myös musiikkiyliopisto Sibelius-Akatemian vastaavien tasojen vaatimuksia, joista löytyy etenkin nuorisokoulutuksen osalta saman sisältöisiä opintojaksoja.

Lisäksi Naantalın Musiikkiopistossa voidaan oppilaille jokaisen suoritettujen opintokokonaisuuden (G, F tai E) jälkeen jakaa omat diplomit kunkin suoritettujen opintokokonaisuuden G, F tai E mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

4. MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT (OPH-2068-2017: 11.3)

4.1 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla. Syventävien opintojen tulee sisältää seuraavat tavoitealueet:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee opetussuunnitelman perusteiden pohjalta opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja sisällöt sekä laajuuden, jolloin syventäviin opintoihin on mahdollista sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Niitä hyödyntäen voi koulutuksen järjestäjä suunnitella oppilaan valittavaksi erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja. Vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot suunnitellaan tukemaan lopputöiden toteuttamista. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita eri tavoitealueilta. Mikäli oppilaan tavoitteena on syventävien opintojen ja musiikkiopiston päättötutkinnon jälkeen musiikin ammattiopinnot suositellaan syventävien opintojen laajuudet suunniteltavaksi tätä suuntautumisvaihtoehtoa tukevalla tavalla.

Lopputyö

Ks. tämän opetussuunnitelman luku 1.6 (taiteen perusopetuksen opintojen rakenne), jossa on syventävien opintojen kohdalla erikseen esitelty lopputyön ennakkosuunnitteluun ja rakenteeseen liittyvät seikat.

4.2 OPPILAAT

Musiikkiopiston syventävissä opinnoissa voivat opiskella henkilöt, jotka ovat suorittaneet perustason oppimäärään kuuluvat opintojaksot Naantalin Musiikkiopistossa tai jotka ovat hankkineet vastaavat tiedot ja taidot sekä tulleet opiskelijavalinnassa hyväksytyiksi. Syventävät opinnot pyritään suorittamaan viimeistään neljän vuoden kuluessa. Musiikkioppilaitoksen rehtori voi erittäin painavasta syystä ja erillisestä esityksestä opettajaa ja kollegiota kuultuaan myöntää lisäaikaa päättötutkinnon suorittamiseen. Oppilaan opinto-oikeuden päättymisestä on mainittu luvussa 6.

4.3 OPPIAINEET JA OPINTO-OHJELMA

Syventävien opintojen opintorakenne on kuvattu luvussa 1.5 sekä pääaineen käsite luvussa 1.6. Opinnoissa annetaan opetusta kunkin lukuvuoden opetustarjonnan mukaan ja opetusaineet perustuvat siinä esitettyyn opintojen rakenteeseen. Teemaperiodit, erikoisalojen opetus, kurssit, seminaarit ja projektit ovat mahdollisia mikäli niiden opetussisällöt ovat opetussuunnitelman mukaisia. Musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen saamiseksi on suoritettava pääaineen ja musiikin perusteiden D-opintojaksot sekä valinnaiset - oman opettajan kanssa opiskelusuunnitelmaan valitut - opintojaksot siten että opintojen laajuudet ja tavoite-alueet täyttyvät. Edellisestä löytyy lisätietoja luvussa 1.6. Valittavat opintojaksot tulee valita siten että syventävät opinnot sisältävät seuraavat tavoitealueet:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

4.4 OPETUSMÄÄRÄT

Suoritettujen opintojaksojen perusteella oppilas saa opetusta solistisessa tai muussa pääaineessa 45–90 minuuttia viikossa ja solistisessa sivuaineessa lähtökohtaisesti 30 minuuttia viikossa. Syventävissä opinnoissa syventymiskohteen valinta ja laaditun opiskelusuunnitelman tavoitteet vaikuttavat ko. oppiaineen opetusmäärään oppitunnin keston osalta. Opiskelijan pääaineen tavoiteasettelu esim. laajamuotoisempi opinnäyte pääaineen D-opintasuorituksessa ja sen ohjelmistossa pyritään huomioimaan edellisen osalta (ks. 4.1 tehtävät ja tavoitteet)

Syventävien opintojen muissa oppiaineissa opetusta tarjotaan 45–90 minuuttia viikossa sekä pääsääntöisesti tasolta toiselle etenevissä opinnoissa ilman välivuosia.

Yhteissoittotoiminnoissa (kuorot, orkesterit, yhtyeet ym.) opetusta järjestetään opinto-ohjelman mukaisesti viikoittain tai periodeina.

4.5 PÄÄTTÖTODISTUS JA SIIHEN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Syventävissä opinnoissa suoritetaan solistisessa tai muussa pääaineessa sekä musiikin perusteiden opinnoissa D-opintojaksot. Musiikin laajan oppimäärän todistuksen saamiseksi opiskelijan on tämän lisäksi suoritettava opiskelusuunnitelman mukaisia valinnaisia opintojaksoja lukuvuoden opetustarjonnasta siten, kuin ne on syventävissä opinnoissa määritelty. Sivuaine voi olla yksi valinnaisista opintojaksoista. Syventävät opinnot tulee suunnitella siten että opintojen laajuudet ja tavoite-alueet täyttyvät. Lopputyö suositellaan toteutettavaksi opintojen loppuvaiheessa, mutta lopputyö voidaan perustellusta syystä toteuttaa jo aiemminkin. Syventävien opintojen tulee sisältää seuraavat tavoitealueet:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Oppilaalle annetaan taiteen perusopeuksen musiikin laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Päättötodistus on virallinen asiakirja, jonka sisällössä tulee noudattaa opetussuunnitelman perusteita.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä. Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus hänen suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

4.6 ARVIOINTI

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet on kuvattu taiteenalakohtaisissa osuuksissa.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa määritelyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia. Arviointi kertoo miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Oppimäärän arvioinnilla tarkoitetaan taiteen perusopetuksessa laajan oppimäärän päätteeksi annettavaa kokoavaa arviointia, jossa lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Sanallisella arvioinnilla arvioidaan miten oppilas on saavuttanut tavoitteet, osaamisen tasot ja mitkä ovat hänen osaamisensa vahvuusalueet.

Laajan oppimäärän arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arvioinnissa noudatetaan tämän opetussuunnitelman ohjeita ja määräyksiä.

Oppiaineet ja opintokokonaisuudet arvioidaan seuraavasti:

Päätötodistukseen liitetään lyhyt sanallinen kuvaus oppilaan vahvuuksista. Syventävissä opinnoissa opintojaksot ja opintokokonaisuudet on hyväksytty tai kehoitetaan tarvittaessa uusimaan. Asteikot ja prima vista-osiot tai Vaccait, etydit sekä muut vastaavat tekniset osiot voi myös oma opettaja arvioida opitun yhteydessä. Näin varmistetaan, että oppilas hallitsee kyseiset osa-alueet.

Solististen oppiaineiden ohjelmisto-osuuksien sekä lopputöiden arvioinneissa on lautakunnan vähimmäiskoko vähintään kaksi arvioitsijaa, joista toinen arvioitsija voi olla opiskelijan oma opettaja. Lähtökohtaisesti on tavoitteena arvioida näissä opinnoissa suoritukset edellä mainittua laajemmalla arviointilautakunnalla. Oppilas voi esittää oppilaslähtöisin tavoittein laaditun kokoavan ohjelmiston joko muille oppilaille tai esittäen ohjelmiston musiikkiopiston julkisessa konsertissa. Edellisen ohella – mikäli oppilas itse niin toivoo ja rehtori katsoo että ko. ajankohtana tarvittava lautakunta saadaan koolle – oppilas voi myös suorittaa ja esittää ko. opintotason suoritukseen liittyvän esityksen ainoastaan lautakunnalle, jossa arvioitsijoiden vähimmäismäärä on kaksi opettajaa.

Muissa kuin solistisissa oppiaineissa riittää että oma opettaja arvioi suorituksen, mutta syventävissä opinnoissa voidaan perustellusta syystä sekä rehtorin päätöksellä käyttää laajempaa lautakuntaa arvioimaan opintojakson suorittaminen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota aiemmin mainittuihin arvioinnin kohteisiin sekä oppilaan omaan itsearvointiin ja tavoitteiden asettamiseen. Opintojakson suorituksen sanallisen arvioinnin tiivistelmä myös tallennetaan sähköiseen opintosuoritusrekisteriin ja myöhemmin opintokokonaisuuden todistukseen liitetään lyhyt sanallinen kuvaus oppilaan vahvuuksista.

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päätötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Muutoksenhaku

Kun oppilas saa tiedon arvioinnista, hän voi kahden kuukauden kuluessa pyytää arvioinnin suorittanutta opettajaa tai opettajia uusimaan arvioinnin. Jos oppilas on tyytymätön uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, oppilas voi pyytää arviointiin oikaisua rehtorilta. Arvioinnin oikaisua koskevaan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

4.7 LISÄOPETUS

Oppilaitoksen rehtorin päätöksellä voi oppilaitos antaa syventävien opintojen jälkeistä lisäopetusta opinnoissaan erityisen hyvin menestyville oppilaille, jotka tähtäävät taidealan ammattiopintoihin, mutta eivät ikänsä tai muun syyn vuoksi voi vielä hakeutua niihin. Lisäopetuksen tavoitteena on tukea tavoitteellisesti sekä tässä yhteydessä kyseeseen tulevien perusteiden ja edellytysten mukaisesti näiden oppilaiden taiteellista kehitystä kohti ammattilaisuutta. Syventävien opintojen jälkeistä lisäopetusta saava oppilas voi edetä instrumentti- ja musiikin perusteiden opinnoissa tekemällä jatkosuorituksia sekä osallistua hänelle soveltuvaan valinnaisaineopetukseen musiikkioppilaitoksen opetustarjonnan mukaisesti.

5. AIKUISTEN MUSIIKIN OPETUS (OPH-2068-2017: 11.4)

5.1 TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin musiikin perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa. Opinnoilla voidaan täydentää musiikin perus- tai syventäviä opintoja joko saadakseen todistuksen musiikin perusopinnoista tai koko musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan opetusta voidaan antaa myös aikuisille. Tällöin voidaan huomioida se, että opiskelijaksi pyrkivä tarvitsee musiikkiopistossa saatavia tietoja ja taitoja opinnoissaan tai ammattiopintoihin hakeutuessaan sekä myös se, että hakijalla on edeltäviä musiikkiopintoja (matrikkeliote tai edeltävien opintojen todistus) tai hän voi osoittaa osaamisensa oppilasvalintojen yhteydessä. Opinto-oikeus myönnetään aina tapauskohtaisesti. Opiskelijaksi ei oteta musiikkialan ammattikoulutuksessa jo olevia tai alan ammatillisen tutkinnon suorittaneita. Opiskelun enimmäisaika määritetään yksilöllisesti opiskelusuunnitelmaan liittyvien opintotavoitteiden ja opiskelumenestyksen perusteella.

5.2 OPPILAAT

Oppilaaksi ottamisen osalta sovelletaan tässä opetussuunnitelmassa aiemmin mainittuja periaatteita. Opinto-oikeus voidaan tämän mukaan antaa, kun opiskelijalla katsotaan olevan edellytykset tavoitteelliseen musiikin opiskeluun ko. ajanjaksolla tarjottavassa opetuksessa. Edelliseltä osin noudatetaan samoja yleisperiaatteita kuin perustason tai syventävien opintojen oppilasvalinnassa. Opiskelijalla on mahdollisuus hakea perustellusta syystä opintoihinsa lisäaikaa. Mikäli hän ei opetussuunnitelmassa mainitussa määräajassa ole suorittanut syventäviä opintoja, voi rehtori opintosuoritusten perusteella ja asianomaisia opettajia kuultuaan myöntää lisäaikaa opinnoille. Oppilaan opinto-oikeuden päättymisestä on mainittu luvussa 6.

5.3 OPPIAINEET JA OPINTO-OHJELMA

Aikuisopiskelijalla on mahdollisuus opiskella niitä solistisia oppiaineita tai muita tarjottavia pääaineita siten kuin perusopintojen ja syventävien opintojen osalta on tässä opetussuunnitelmassa aiemmin mainittu. Opiskelijat voivat osallistua oman opettajan kanssa laaditun ja rehtorin hyväksymän opiskelusuunnitelman mukaisesti täydentävien ja valinnaisten oppiaineiden opetukseen sekä oppilaitoksen yhtye-, kuoro- tai orkesteritoimintaan yhteismusisoinnissa. Suoritettujen opintosuoritusten perusteella opiskelija saa opetusta siten kuin kunkin tason opetuksesta on tässä opetussuunnitelmassa määrätty.

5.4 TODISTUKSET JA ARVIOINTI

Todistus annetaan opiskelusta ja opintokokonaisuuksien suorituksista. Opintokokonaisuuksien, tasolta toiselle etenevän ja tavoitteellisen opiskelun ja arvioinnin käytäntöjen osalta noudatetaan Naantalin Musiikkiopiston opetussuunnitelmassa aiemmin mainittuja ohjeita ja määräyksiä sekä Opetushallituksen ohjeistuksia (OPH-2068-2017: 6).

5.5 AVOIMEN OPINTO-OHJELMAN OPETUS

Avoimen opinto-ohjelman opetus ei ole taiteen perusopetusta eikä rahoituksellisesti kuulu valtionosuuden piiriin. Opetuksen sisältö ei ole sidottu taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelmaan. Avoimen opinto-ohjelman opetusta voidaan suunnata kaiken ikäisille sekä järjestää yksilö- ja ryhmäopetuksena. Opiskelun tavoitteet ja sisällöt määräytyvät tilanne- ja oppilaskohtaisesti. Musiikin opinnoissa voidaan oppilaalle tarjota mahdollisuus myös yhteissoittoon tai musiikin hahmottamisaineiden opintoihin mikäli niissä on tilaa. Halutessaan oppilaalla on mahdollisuus noudattaa taiteen perusopetuksen laajaa opetussuunnitelmaa.

6. TYÖTAVAT, ARVIOINTI JA YKSILÖLLISTÄMINEN MUSIIKIN OPETUKSESSA

6.1 TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA (OPH-2068-2017: 11.5)

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Opinnoissa voidaan siten tarvittaessa hyödyntää digitaalista oppimisympäristöä. Opetuksessa voidaan käyttää etäopetusta silloin kuin olosuhteet sitä edellyttävät ja mikäli ei olisi muutoin mahdollista järjestää ko. konserttia tai opinnäytetilaisuutta.

Naantalin Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin perustuen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Opetus on tasolta toiselle etenevää ja tavoitteellista. Musiikkiopiston opetus perustuu opetussuunnitelman mukaiseen opintokokonaisuuden suorittamiseen, mikä tuottaa suoritettuna opintokokonaisuuden perusteella myös jatko-opiskelukelpoisuuden. Opetustoiminnan ja tutkintorakenteen periaatteet ovat hyvin yhteneväisiä alakoulun, yläkoulun ja lukion opetuksen kanssa. Myös opetuksen rakenne on lähempänä edellä mainittujen oppilaitosten kuin vapaan sivistystyön toimijoiden opetuksen rakennetta. Myös musiikkioppilaitos jakautuu tutkintokokonaisuuksien osalta perustehtävissään: se antaa sekä musiikin varhaiskasvatuksen opetusta että perusopinnoista syventäviin opintoihin jatkuvaa opetusta. Opetus tavoittaa siten lapsia ja nuoria esikouluikäisistä aina lukiolaisiin asti. Myös opetus- ja loma-ajat noudattavat koulujen lukukausia ja lukuvuosi on musiikkiopistoissa 35 opetusviikon pituinen.

Oppilaitos saa opetusministeriön järjestämisluvan perusteella lakisääteistä eli tuntiperusteista valtionosuutta. Opetus on järjestetty opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti ja toiminta perustuu edellä mainittuun lakiin. Naantalin Musiikkiopiston opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen antamien perusteiden mukaisesti (OPH-2068-2017) ja Naantalin koulutuslautakunnan 11.5.2021 hyväksymänä.

Musiikkiopiston oppilaiden julkiset oppilasillat ja vastaavat eri instrumenttiryhmien julkiset konsertit kuuluvat tärkeänä osana opetussuunnitelmaan, musiikkiopiston toimintaan ja opettajien opetustyöhön. Jokaisen opettajan tulee huolehtia siitä, että joka lukukausi järjestetään omien oppilaiden julkinen oppilasilta tai muiden opettajien kanssa yhdessä toteutettu vastaava konsertti. Samalla rohkaistaan myös oppilaita seuraamaan muiden oppilaiden sekä eri instrumenttiryhmien konsertteja osana konserttikasvatusta. Tavoitteiden mukaisesti (OPH-2068-2017: 11.2, 11.3) musiikkiopisto ohjaa oppilaitaan havainnoimaan ääniympäristöään ja suojelemaan kuuloaan. Oppimaan oppimisessa ja harjoittelussa ohjataan oppilaita huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta myös musisoidessaan. Musiikkiopisto pyrkii turvaamaan työturvallisuuteen ja tältä osin kuulonhuoltoon liittyvät työsuojelulliset näkökohdat sekä akustisiin kysymyksiin liittyvät näkökulmat myös opetusjärjestelyiden osalta. Opetusjärjestelyissä pyritään käytettävissä olevien olosuhteiden mukaisesti kiinnittämään huomiota mahdollisimman hyvään työergonomiaan opetustilojen ja työvälineiden osalta. Naantalin Musiikkiopistossa on yllämainittuun asiaan perehdytty ja 23.4.2018 laaditun muistion mukaan meluallistuksen ennaltaehkäisyssä tai vähentämisessä on otettava erityisesti huomioon myös seuraavaa:

”Melun tekninen vähentäminen esimerkiksi vaimennusta, eristystä, melusuojia, kapselointia tai ääntä absorboivaa kattamista käyttäen. Meluallistuksen keston ja voimakkuuden rajoittaminen. Työn suunnittelu siten, että riittävät lepoajat huomioon ottaen meluallistuminen mahdollisuuksien mukaan aika ajoin vähenee tai keskeytyy.”

Meluntorjuntakeinojen järjestys ja keinot on yksilöity nykyisessä meluasetuksen (VNa 85/2006) 12 §:ssä.

Musiikkiopisto järjestää vuosittain turvallisuus- ja pelastusohjeiden mukaisen pelastusharjoituksen opetuskauden aikana. Lisäksi Naantalin Musiikkiopisto noudattaa toiminnossaan ylläpitäjän hyväksymää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa, minkä mukaisesti on myös musiikkiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laadittu.

6.2 OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKIN OPETUKSESSA (OPH-2068-2017: 11.6)

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat mm:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- instrumentin hallinta
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- omien musiikillisten ajatusten kehittäminen, säveltäminen ja improvisointi
- kuuntelu, yhteismusiikki- ja yhteistyötaidot

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearviointin ja vertaisarviointin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

6.3 OPPIMÄÄRÄN JA OPETUKSEN YKSILÖLLISTÄMINEN (OPH-2068-2017: 5)

Koulutuksen järjestäjä kuvaa opetussuunnitelmassaan menettelytavat, joiden avulla voidaan tarvittaessa yksilöllistää oppimäärää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Mikäli oppilas ei kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti voidaan opetussuunnitelman tavoitteita ja oppimäärää yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä.

Oppimäärää yksilöllistettäessä menettelyt dokumentoidaan koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Oppilaalle laaditaan tällöin esimerkiksi henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä opettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien tai arviointitapojen yksilöllistämistä. Yksilöllistämisen tavoitteena on tukea oppilaan mahdollisuuksia kehittää taitojaan omista

lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille. Oppilaalle laaditussa henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja mahdolliset suoritukset. Edellä mainittu suunnitelma tehdään instrumentin tai vastaavaan opiskelun pääaineen opettajan antaman lausunnon pohjalla. Musiikin hahmottamisaineiden opintoja voidaan tarvittaessa osittain integroida osaksi pääaineen opintoja. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman valmistelee ja laatii em. opettaja yhdessä oppilaan tai oppilaan huoltajan kanssa. Edellisellä kuvatulla tavalla selvitetään etukäteen mahdollisuudet yksilöllistää opetusta. Laaditun suunnitelman hyväksyy rehtori. Samaa periaatetta käytetään myös keväisin laadittavissa opintojen jatkosuunnitelmissa.

Naantalın Musiikkiopistossa opetusta voidaan tarvittaessa edellä mainitulla tavalla ja tämän opetussuunnitelman asettamissa rajoissa yksilöllistää oppilaan opiskelusuunnitelmaa, jolloin eri oppilailla voi edellisen vuoksi sisältyä opintoihin erilaisia opintokokonaisuuksia taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti (OPH-2068-2017).

Opetuksen tavoitteet ovat musiikkikasvatuksellisia ja oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettua opetusta. Tämän vuoksi opiskelijan tulee osoittaa myös omaa sitoutumistaan tavoitteelliseen opiskeluun, jotta opinnot on mahdollista suorittaa suunnitellussa määräajassa. Mikäli oppilas ei edellä mainitussa määräajassa ole suorittanut ko. opintojakson opintoja, voi hän perustellusta syystä anoa lisääaikaa opinnoilleen.

Oppilaan opinto-oikeuden päättymistä voidaan esittää tilanteessa, jossa oppilaan opiskelumotivaatio ja opintomenestys ovat koko opintovuoden osalta heikot, poissaolojen määrä on yli puolet pidetyistä tunneista tai oppilaalla on kolme peräkkäistä poissaoloa ilman pätevää syytä. Päätöksen tekee rehtori yhdessä opettajakollegion kanssa oppilasta, opettajaa ja huoltajaa kuultuaan. Musiikin perustason opinnoissa ja syventävissä opinnoissa rehtori voi kuitenkin asianomaisia opettajia kuultuaan myöntää hakemuksesta lisääaikaa opinto-oikeudelle ja opintojen suorittamiseen.

Oppilaitos voi antaa syventävien opintojen osalta lisäopetusta opinnoissaan hyvin menestyneille oppilaille, jotka tähtäävät musiikkialan ammattiin. Ensisijaisena tavoitteena on tukea oppilaita, jotka eivät ikänsä vuoksi voi vielä hakeutua ammattikoulutukseen. Lisäopetuksen tavoitteena on tukea erityislahjakkaiden nuorten musiikillista kehitystä asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Oppilaalle voidaan tällöin laatia henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan opintojen tavoitteet ja opiskeltavat aineet.

Koevuosi

Uusien opiskelijoiden osalta arvioidaan kuitenkin aina ensimmäisen lukuvuoden jälkeen ajanjakson opiskelumenestystä ja sitoutumista tavoitteelliseen opiskeluun opinto-oikeuden jatkumiseksi.

6.4 OPISKELUSUUNNITELMAN LAATIMINEN OMAN OPETTAJAN KANSSA

Musiikkiopiston opettajat laativat yhdessä oppilaan kanssa vuosittain henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman jokaiselle musiikkiopiston oppilaalle. Tämä suunnitelma lähetetään vanhemmille tiedoksi. Opintojen jatkamiseen liittyen alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden osalta edellytetään huoltajien allekirjoitusta. Samalla myös huoltajilla on mahdollisuus seurata suunnitelman laatimista. Valinnaisten opintojen osalta osana laadittua suunnitelmaa hyväksyy musiikkiopiston rehtori. Lisätietoja löytyy luvussa 9 (opiskelupaikan jatkumiseen liittyvät periaatteet). Varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaille ei laadita lukuvuosittaista opiskelusuunnitelmaa.

Opiskelusuunnitelman luomisella rohkaistaan oppilaita asettamaan omia oppimistavoitteita sekä tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Opintojen edetessä oppilaita ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan. Myös aikuisten opetuksen osalta opiskeluoikeus määritellään laaditun opetussuunnitelman mukaisesti. (ks. luku 5.)

Siirryttäessä perusopintojen jälkeen syventäviin opintoihin tulee syventävien opintojen suunnitelma kirjata tulevaan opiskelusuunnitelmaan. Edellisestä löytyy lisätietoja luvussa 1.6 (opintojen rakenne) sekä luvussa 4 (musiikin syventävät opinnot).

Valittavien opintojen tulee sisältää elementtejä kaikista valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa esitetyistä musiikin tavoitealueista, jolloin oma opettaja suunnittelee yhdessä oppilaiden kanssa opintosuunnitelman siten että syventävät opinnot sisältävät seuraavat tavoitealueet:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Oppilaitos voi antaa syventävissä opinnoissa lisäopetusta opinnoissaan hyvin menestyneille oppilaille, jotka tähtäävät musiikkialan ammattiin. Oppilaalle laaditaan tällöin henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan opintojen tavoitteet ja opiskeltavat aineet. Oppimäärän yksilöllistämistä voidaan käyttää perustellusta syystä eri tilanteissa (ks. myös luku 6.3).

6.5 OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN

Perus- ja syventävissä opinnoissa on oppilaan tarvittaessa mahdollista anoa opintojen keskeyttämistä. Oppilaitoksen rehtori voi myöntää oikeuden opintojen keskeytykseen hyväksyttävistä syistä enintään yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan oppilaan pääaineopettajaa kuultuaan. Pääsääntöisesti voi opintojen aikana olla opintojen keskeyttämiskertoja yksi. Musiikin perusopintojen keskeyttämisen edellytyksenä on se että oppilaalla on vähintään yksi opintosuoritus pääaineessaan suoritettuna. Edellä esitetyistä perusteista voidaan poiketa mikäli kysymyksessä on lääkärintodistuksella osoitettu välttämätön keskeytys, alaikäisen oppilaan muutto toiselle paikkakunnalle tai näihin verrattavissa oleva force majeure -perustelu.

7. AIEMPIEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN JA OPPILASVALINTA

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavia aikaisemmin suorittamia opintoja hyväksiluetuksi perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista ja näyttöihin osaamisesta suhteessa kunkin hyväksiluetettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Opinnot, jotka on suoritettu toisessa musiikkioppilaitoksessa tai vastaavien vaatimusten ja Suomen Musiikkioppilaitosten Liiton ohjeistusten mukaan voidaan hyväksilukea. Mikäli kyseisen oppiaineen koko opintojakson kaikkia opintosuorituksia ei ole vielä tehty, voidaan opiskelijalta edellyttää opintotason tai opintokokonaisuuden osaamisen osoittamista esim. soitto- tai laulunäytteellä. Tarvittaessa voidaan edellyttää myös ko. opintojakson suorittamista kokonaan tai osittain. Muiden opintojen hyväksi lukemisesta päättää rehtori. Yleisperiaatteena on se, että toiminnan tulee vastata musiikkiopiston toimintaa ja että oppilaan poisjääminen ryhmästä ei haittaa musiikkiopiston yhteismusiikkitoiminnan toteuttamista. Toisessa musiikkioppilaitoksessa aiemmin suoritettuja vastaavia opintosuorituksia voidaan myös hyväksilukea. Pyrkimyksenä on mahdollisimman sujuva opintojen jatkaminen. Oppilaaksi ottaminen tapahtuu Naantalin Musiikkiopiston kullakin ajanjaksolla käytössä olevan oppilasvalinnan kautta ja perustuu tiedossa olevaan opintotilanteeseen ja vapaiden

opiskelupaikkojen määrään. Mikäli soitinvalmennusta voidaan integroida osaksi musiikin varhaiskasvatusta tai perusopetusta, on soitinvalmennuksesta mahdollista edetä suoraan pääaineopintoihin oman opettajan arvioinnin mukaan. Muussa tapauksessa on edelleen mahdollista osallistua oppilasvalintaan. Kouluikäisten soitinvalmennus on tarkoitettu pääsääntöisesti niille opiskelijoille, jotka ovat menestyneet pääsykokeissa tai vastaavassa ko. vuoden oppilasvalinnassa muutoin erinomaisesti, mutta kontakti henkilökohtaiseen instrumenttiin on ollut vähäinen. (ks. luku 3.2)

Oppilasvalintamenetelmää voidaan perustellusta syystä ja rehtorin päätöksellä vaihdella eri lukuvuosina, jolloin soitto- ja laulunäytteiden ohella – tai myös niiden sijaan – voidaan eri lukuvuosina käyttää ensisijaisesti sähköistä ilmoittautumista ja haastattelumenettelyä tai tarvittaessa ainoastaan ilmoittautumismenettelyä.

8. YHTEISTYÖ, TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI

8.1 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Kodin ja opettajan tekemä yhteistyö on tärkeää, kun oppilasta ohjataan tavoitteellisiin opintoihin. Uusille opiskelijoille ja heidän vanhemmilleen järjestetään opintojen alkaessa avoin informaatiotilaisuus. Lisäksi opinnoista ja musiikkiopiston toiminnoista tiedotetaan säännöllisesti. Musiikkiopisto käyttää Wilma- oppilastietojärjestelmää, mikä mahdollistaa opettajien, oppilaiden ja huoltajien välisen opintoja koskevien tietojen vaihtamisen sähköisen alustan avulla. Musiikkiopiston opettajat kirjaavat ohjelmistotiedot sekä opintojen etenemiseen liittyvät tiedot Wilmaan. Tällöin tiedot, jotka opettajat kirjasivat omien oppilaiden osalta aiemmin opintokirjoihin ja päiväkirjoihin kirjataan nyt Wilmaan. Opetussuunnitelmaan liittyvät tiedot tuodaan kaikkien saataville. Lisäksi musiikkiopistossa järjestetään vuosittain syyskaudella osana opetusta oppitunnin yhteydessä lyhyt tapaaminen vanhempien kanssa, jolloin voidaan informoida myös soittimen hallintaan ja harjoitteluun liittyvistä hyvistä käytänteistä. Keväisin oman opettajan kanssa yhdessä laadittava opiskelusuunnitelma lisää osaltaan myös avoimuutta ja sujuvaa tiedonkulkua musiikkiopiston, oppilaan ja hänen huoltajansa välillä.

8.2 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Musiikkiopisto pyrkii tekemään läheistä yhteistyötä toimialueensa opetus- ja kulttuurialan toimijoiden kanssa. Toiminnassa keskeistä on yhteistyö koulujen, päiväkotien, seurakuntien ja kaupungin opetus- ja kulttuuritoimintojen kanssa Naantalissa, Raisiossa ja Maskussa. Toiminta-alueen kulttuuriyhteistyön ohella Vallis Gratiae ry:llä on vanhempainyhdistykseen verrattavissa oleva tehtävä suhteessa musiikkiopistoon. Aino-tytöt ry:n kanssa voidaan toteuttaa ja vaalia kansallissoittimemme kanteleen soittoperinteitä. Lisäksi Naantalin musiikkijuhlat ja musiikkiopisto ovat säännöllisessä yhteistyössä.

8.3 OMAN ALUEEN KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN

Musiikkiopistolla, sen opettajilla ja oppilailla on tärkeä rooli toiminta-alueemme kulttuurielämässä. Musiikkiopiston omien säännöllisten konserttien ohella oppilaat esiintyvät monissa eri tilaisuuksissa. Lisäksi musiikkiopisto osallistuu aktiivisesti moniin musiikkitapahtumiin. Opetussuunnitelman sekä taiteen perusopetuslain mukaisesti musiikkiopisto voi järjestää musiikkikulttuurin edistämiseen liittyvää toimintaa, mm. konsertteja. Tehtävänämmä on myös rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetuksemme perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Tavoitteenamme on oppilaidemme omaehtoisen ilmaisun sekä kulttuurisen lukutaidon vahvistaminen. Pyrimme myös vaalimaan ja edistämään omaan toimintaympäristöömme liittyvää musiikkikulttuuriperintöä. Musiikkiopisto on toiminta-alueellaan oman alansa asiantuntija ja aktiivinen musiikkikulttuuritoimija.

8.4 ITSEARVIOINTI

Musiikkiopisto on oppiva yhteisö, jossa itsearviointi ja toiminnan kehittäminen ymmärretään jatkuvana prosessina, jossa hyödynnetään sisäinen ja ulkoisen arvioinnin toimintamalleja. Musiikkiopiston säännöllisesti kokoontuva itsearviointiryhmä muodostuu opettajista ja rehtorista. Kollegio suunnittelee opetusta ja tekee jatkuvaa opetuksen kehittämistyötä. Näillä toimenpiteillä pyritään varmistamaan informaation välittyminen musiikkiopistossa ja musiikkiopiston yhteistyötahojen kanssa. Säännöllinen arviointityö sekä kollegion aktiivinen toiminta luovat mahdollisuudet puuttua myös mahdollisiin epäkohtiin. Arvioinnissa ja suunnittelussa huomioidaan pedagogisesti kannustavaa ja turvallista oppimisympäristöä edistävät toiminnot. Toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä työyhteisön jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaiden kokemuksiin osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen, kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien toteutumista.

9. OPISKELUPAIKAN JATKUMISEEN LIITTYVIÄ PERIAATTEITA

Kysymyksestä opintojen määräaikaisen keskeyttämisen osalta keskustellaan ensin oman pääaineopettajan kanssa. Opintojen keskeyttämisestä toimitetaan vapaamuotoinen kirjallinen pyyntö, joka osoitetaan oppilaitoksen rehtorille, joka ilmoittaa päätöksestä myös oppilaitoksen kansliaan.

Toisen instrumentin opetusta anotaan vuosittain samassa yhteydessä kun ilmoitetaan seuraavan lukuvuoden jatkamisesta (ks. luku 1.3). Poikkeuksena laulu, johon opinto-oikeutta haetaan ensisijaisesti musiikkinäytteellä. Pääinstrumentin vaihto tapahtuu instrumentista riippuen joko omaan valintatilaisuuteen osallistumalla tai soittimen vaihtoa hakemalla. Anomus tulee toimittaa oppilaitoksen rehtorille.

Oppilas on velvollinen osallistumaan säännöllisesti kaikkeen häntä koskevaan opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Mikäli oppitunneilta poissaolojen määrä ylittää $\frac{1}{4}$ oman pääaineensa (esim. instrumentti tai laulu), musiikin hahmotusaineiden tai yhteismusisoinnin lukukauden oppituntimäärästä, ei oppilas lähtökohtaisesti ole oikeutettu suorittamaan ko. tasoa eikä saamaan opintosuoritusmerkintää ko. oppiaineesta ko. lukuvuodelta tai lukukaudelta.

Aiheettomista tai aiheeltaan epäselvistä poissaoloista aiheutuu oppilaalle:

- opettajan antama kirjallinen huomautus
- rehtorin antama varoitus
- opinto-oikeuden peruutus

Yllämainittuihin huomautuksiin johtaa myös epätyytyttävä opiskelumenestys, sillä oppilas menettää opiskelupaikkansa mikäli hän ei osallistu aktiivisesti opintoihinsa, ei seuraa tai kieltäytyy noudattamasta hänelle kuuluvaa opinto-ohjelmaa. Opettajan tulee ilmoittaa myös rehtorille oppilaan kahdesta peräkkäisestä ilmoittamattomasta poissaolosta. Oppilaitoksen rehtori tekee päätöksen oppilaspaikan menettämisestä opettajaa, oppilasta ja hänen huoltajaansa kuultuaan. Uusien opiskelijoiden osalta arvioidaan aina ensimmäisen lukuvuoden (ks. 6.4) opiskelumenestystä ja sitoutumista tavoitteelliseen opiskeluun opinto-oikeuden jatkumiseksi.

10. NAANTALIN MUSIIKKIOPISTON ARVOT (OPH-2068-2017: 2.2)

Naantalin kaupungin ja sivistyspalvelujen arvot merkitsevät Naantalin Musiikkiopiston toiminnassa seuraavaa:

AVOIMUUS JA OIKEUDENMUKAISUUS

Päätöksenteon avoimuus ja tiedottamisen aktiivisuus lisäävät toiminnan avoimuutta. Toimintaa ohjaavat oikeudenmukaisuuteen liittyvät periaatteet.

LUOTTAMUS JA VASTUULLISUUS

Avoimesta ja luovasta ilmapiiristä syntyvä hedelmällinen yhteistyö lisää luottamusta. Yhteiset arvot ja tavoitteet ohjaavat toimintaa sekä tukevat yhteisten päämäärien saavuttamista.

UUDISTUMISKYKY JA INNOVATIIVISUUS

Luovaan ilmaisuun liittyvällä opetuslalla pedagoginen innovatiivisuus osana jatkuvaa oppimista sekä kaikkien osapuolien intentionaalista toimintaa lisää uudistumiskykyä.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat näille taiteenaloille ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

02 4345 307, 02 4345 315, 02 4345 436
www.naantali.fi/musiikkiopisto